

Julkilausuma Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitukselle ja aluevaltuustolle

Me allekirjoittaneet vaadimme, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus ja aluevaltuusto kantavat vastuunsa vammaisten ihmisten perusoikeuksista. Uuden vammaispalvelulain tarkoitus on turvata vammaisten ihmisten yhdenvertaisuus, osallisuus sekä mahdollisuus elää itsenäistä ja ihmisarvoista elämää. Lain tarkoituksen toteutuminen on Pohteella estetty, sillä uuden vammaispalvelulain soveltamisohjeet kiristävät lain tulkintaa niin, ettei vammaispalveluiden jatkuvuus nykyisillä palveluiden käyttäjillä toteudu uuden vammaispalvelulain 2 §:n 4 momentin mukaisella tavalla.

Ihmisarvoisen elämän mahdollistavista vammaispalveluista säästäminen rikkoo hallintolain mukaista luottamuksensuojaa, murentaa luottamusta viranomaisiin, lisää pelkoa ja epävarmuutta oman elämän järjestymiseen ja siitä selviämiseen. Kyse on syntymästä, vammautumisesta tai sairastumisesta alkaen heikommassa asemassa olevien ihmisten ihmisarvon tunnustamisesta ja siihen reagoimisesta oikea-aikaisilla ja yksilöllisiin tarpeisiin perustuvilla vammaispalveluilla.

Kyse ei ole yksittäistapauksista, vaan linjauksesta, joka kohtelee ihmisiä eriarvoisesti ja vie heiltä välttämättömän tuen arjesta selviämiseksi. Palvelujen poisottaminen ei ole tekninen tai hallinnollinen kysymys, vaan inhimillinen ja eettinen sekä oikeudellinen päätös, jolla on suoria vaikutuksia ihmisten selviytymiseen, mielenterveyteen ja myös omaisten jaksamiseen.

Lait, kuten vammaispalvelulaki, perustuu ihmisoikeussopimuksiin, tässä YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen, eivätkä aluekohtaiset myöntämisen perusteet saa olla lakia kaventavia. Lisäksi perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Perus- ja ihmisoikeusmyönteisen laintulkinnan mukaisesti on valittava kahdesta vaihtoehdosta se, mikä toteuttaa paremmin vammaisen ihmisen perus- ja ihmisoikeuksia. Ihmisarvo ei ole säästökohde. Palvelut eivät ole etuuksia – ne ovat ihmisarvoisen elämän välttämätön edellytys.

Me vaadimme, että aluevaltuusto:

- Edellyttää tästä hetkestä eteenpäin, että vammaisia ihmisiä, heidän läheisiään sekä heitä edustavia tahoja, kuten järjestöjä ja vammaisneuvostoja, kuullaan heitä koskevassa päätöksenteossa ja heidät osallistetaan aktiivisesti heidän palveluidensa suunnitteluun ja toteutukseen.
- Varmistaa, että vammaispalvelulakia sovelletaan sen alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti ja arvioi vammaispalvelulain mukaisten palvelujen myöntämisperusteet uudelleen niin, että ne eivät kategorisesti ja ennalta määritellen kavenna vammaispalvelulain tarkoitusta vaan mahdollistaa yksilöllisen tarvearvion.
- Huolehtii Pohteen käyttämien myöntämisperusteiden muokkaamisesta niin, että asiakkaan roolissa oleva tunnistaa oikeutensa. Toisin toimiessaan Pohde estää lähtökohtaisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden oikeusturvan toteutumisen.

- Budjetoiti vammaispalveluihin riittävästi rahaa, jotta pitkään myönnettyjen palvelujen myöntämistä voidaan jatkaa aina silloin, kun asiakkaan elämäntilanteessa ei ole todellisia muutoksia. Vammaispalvelulain 5 §:n 1 momentin mukaan vammaispalveluiden päätökset on tehtävä siten, että ne ovat voimassa toistaiseksi, ellei henkilön omaetu, yksilöllinen tilanne tai palvelun luonne edellytä määräaikaista päätöstä.

Allekirjoittaneet

Oulun Invalidien Yhdistys ry

Oulun seudun neuroyhdistys ry

Oulun seudun CP-yhdistys ry

OUKALI, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun lihastautiyhdistys ry

Oulun CRPS-ryhmä

Selkäydinvammaiset Akson ry

OulunSeudun Kuulo ry

Pohjois-Pohjanmaan Neuroyhdistys ry

Oulun seudunkeliakiayhdistys ry

Oulun Reumayhdistys ry

Oulun seudun omaishoitajat ry

Pohjois-Suomen Parkinson-yhdistys ry

Oulun seudun kehitysvammaisten tuki ry

Invalidiliitto ry

Heta-liitto ry

Suomen CP-liitto ry